

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Rättshjälp](#) > Portugal

Rättshjälp

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugal

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betalar dem?

Enligt artikel 529 i den [portugisiska civilprocesslagen](#) (*Código de Processo Civil*) består kostnaderna och utgifterna i samband med en rättegång av

- i. domstolsavgifter (*taxa de justiça*),
- ii. målrelaterade utgifter (*encargos*),
- iii. parternas kostnader (*custas de parte*).

Detta innebär följande:

i. Var och en av parterna som deltar i en rättsprocess måste betala domstolsavgifter för att rättsprocessen ska kunna inledas. Kostnaderna beräknas utifrån tvisteföremålets värde eller målets komplexitet, i enlighet med [förordningen om domstolskostnader](#) (*Regulamento das Custas Processuais*) och de tabeller som fogats som bilaga till förordningen. Domstolsavgifterna uttrycks i "beräkningsenheter" (*unidades de conta* - UC), i enlighet med artikel 5 i förordningen om domstolskostnader. År 2023 kommer värdet av 1 UC att förbli oförändrat på 102,00 euro. Detta belopp kan ändras över tid.

ii. Målrelaterade utgifter är sådana som uppstår till följd av domstolsförfaranden (såsom betalningar till sakkunniga, tolkningstjänster osv.) på begäran av parterna eller efter beslut av domaren - se artikel 16 i förordningarna om domstolskostnader.

iii. Parternas kostnader är de belopp som varje part betalar i samband med målet. Enligt artikel 26 i förordningen om domstolskostnader betalas detta belopp tillbaka om motparten förlorar målet (t.ex. advokatarvoden, utgifter för exekutionstjänstemän som domstolen har utsett).

2 Vad exakt är rättshjälp?

Tillgång till rättslig prövning föreskrivs i [lag 34/2004 av den 29 juli 2004](#).

Enligt artikel 6 i lag 34/2004 kan juridiskt bistånd erhållas i form av

- i. juridisk rådgivning, eller
- ii. rättshjälp.

Detta innebär följande:

- i. Enligt artiklarna 14 och 15 i lag nr 34/2004 består juridisk rådgivning av tekniska förtydliganden om vilken lag

som ska tillämpas på vissa frågor eller mål. Rådgivningen kan tillhandahållas av advokater.

ii. Enligt artikel 16 i lag nr 34/2004 kan rättshjälp ges i följande former:

- Befrielse från domstolsavgifter och andra förfarandekostnader.
- Tilldelning av juridiskt ombud (i form av advokater) och betalning av deras arvoden och utlägg (såsom resekostnader).
- Betalning av arvoden för ombud som domstolen utser (målsägandebiträde i brottmål).
- Betalning av domstolsavgifter och andra förfarandekostnader genom delbetalningar.
- Tilldelning av juridiskt ombud och betalning av relevanta arvoden och utlägg genom delbetalningar.
- Betalning av arvoden och utlägg för juridiskt ombud som tilldelats av domstolen genom delbetalningar.
- Tilldelning av en domstolsutsedd exekutionstjänsteman och betalning av avgifter i samband med dennes arbete (t.ex. avgifter för att delge en stämning, åtgärder för att utföra en utmätning av tillgångar och andra verkställighetsförfaranden).

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

Med stöd av artikel 7 i lag nr 34/2004 har följande kategorier av personer rätt till rättsskydd, om de kan styrka att de befinner sig i ekonomiska svårigheter:

- Portugisiska medborgare.
- EU-medborgare.
- Utlänningar och statslösa personer med giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat.
- Utlänningar utan giltigt uppehållstillstånd i en EU-medlemsstat om portugisiska medborgare i samma situation hade beviljats uppehållstillstånd i landet.
- Ideella organisationer har endast rätt till rättsskydd i form av rättshjälp.

Obs: Vinstdrivande enheter och privata aktiebolag har inte rätt till rättsskydd.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Enligt artikel 17 i lag 34/2004 och artikel 7 i [genomförandeförordning nr 46/2015 av den 23 februari 2015 \(Portaria n.º 46/2015\)](#) gäller rättshjälpssystemet

- för alla domstolar, oavsett typen av mål,
- för fredsdomare,
- för alternativa tvistlösningssystem som statlig medling (*mediação pública*), t.ex. medling i familje- eller arbetsmarknadsmål,
- för ärenden vid registreringskontor,
- för bouppteckningar som hanteras på notariekontor,
- i förfaranden om administrativa förseelser.

Användbara länkar:

[Statligt system för medling i familjemål \(på portugisiska\)](#)

[Statligt system för medling i familjemål \(på portugisiska\)](#)

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

I nödsituationer, då inget slutligt beslut har fattats om en ansökan om rättshjälp men domstolsavgifter och andra utgifter i samband med målet förfaller till betalning, måste sökanden inge dokument som styrker att han eller hon har ansökt om rättshjälp och sedan gå vidare på följande sätt (se artikel 29.5 i lag nr 34/2004).

1. Om beslutet från relevant socialförsäkringsavdelning ännu inte är känt beviljas uppskov med betalningen till dess att beslutet har meddelats sökanden.
2. Om socialförsäkringsavdelningen redan har fattat ett beslut om att bevilja rättshjälp i form av delbetalningar av kostnaderna ska den första delbetalningen göras inom tio dagar från meddelandet av beslutet till sökanden. Detta hindrar inte att pengar kan behöva betalas tillbaka om beslutet återkallas.

3. Om socialförsäkringsavdelningen redan har fattat ett beslut om att inte bevilja rättshjälp ska betalningen göras inom tio dagar från meddelandet av beslutet till sökanden. Detta hindrar inte att pengar kan behöva betalas tillbaka om beslutet återkallas.

Om det har gått 30 dagar utan att något beslut om rättsskydd (juridisk rådgivning eller rättshjälp) har fattats anses begäran ha beviljats genom tyst medgivande, och den berörda parten kan åberopa detta inför domstolen eller det portugisiska advokatsamfundet, beroende på vilken form av rättsskydd som begärs – se artikel 25 i lag nr 34/2004.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Formulären för att ansöka om rättsskydd i form av juridisk rådgivning eller andra former av rättshjälp, inklusive för att ansöka om rättshjälp i en annan medlemsstat, kan laddas ned från den portugisiska socialförsäkringsmyndighetens webbplats [här \(på portugisiska\)](#).

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

De handlingar som ska bifogas ansökan anges i "Rättsskydd – en praktisk guide" (*Guia Prático Protecção Jurídica*), som getts ut av socialförsäkringsinstitutet (*Instituto da Segurança Social, I.P.*) och publicerats under rubriken "Praktiska guider" (*Guias Práticos*) på deras webbplats. Du kan få tillgång till denna via någon av följande länkar:

[Portugisiska socialförsäkringsinstitutets webbplats](#)

[Rättsskydd – en praktisk guide \(på portugisiska\)](#)

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Ansökan och bifogade dokument kan lämnas in personligen eller skickas per post, fax eller e-post till valfri avdelning vid socialförsäkringsinstitutet som är öppen för allmänheten.

Förteckningen över socialförsäkringskontor för varje distrikt och deras adresser, faxnummer och e-postadresser finns [här \(på portugisiska\)](#).

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

I beslutet om att bevilja rättshjälp ska det alltid anges vilken form av rättshjälp som har beviljats. Beslutet fattas av chefen för socialförsäkringsavdelningen i det område där sökanden bor eller har sin bas. Om sökanden inte är portugisisk medborgare fattas beslutet av chefen för den socialförsäkringsavdelning som ansökan ingavs till – se artiklarna 20 och 29 i lag nr 34/2004.

Enligt artikel 26 i lag nr 34/2004 måste sökande meddelas beslut om beviljande av en ansökan om rättshjälp. I regel skickas meddelandet till den postadress som sökanden uppgav i ansökningsformuläret.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Om sökanden tilldelas ett juridiskt ombud meddelas sökanden adressen till det juridiska ombudets kontor. Sökanden informeras också om att han eller hon är skyldig att samarbeta fullt ut med ombudet.

I annat fall kan rätten till ombud dras tillbaka. För att rättshjälp i form av total eller partiell befrielse från domstolsavgifter och målrelaterade kostnader ska få verkan måste sökanden överlämna dokument som visar att sådan hjälp har beviljats inom den föreskrivna perioden för betalning av domstolsavgifter.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Juridiska ombud utses av det portugisiska advokatsamfundet, som sedan underrättar sökanden i enlighet med artiklarna 30 och 31 i lag nr 34/2004.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Rättshjälpen omfattar de utgifter som anges i artikel 16 i lag nr 34/2004. Det rör sig om

- domstolsavgifter och andra målrelaterade kostnader,
- betalning av juridiska ombuds arvoden,
- betalning av arvoden för juridiska ombud som utsetts av domstol,
- betalning av domstolsavgifter och andra förfarandekostnader genom delbetalningar,
- betalning av juridiska ombuds arvoden genom delbetalningar,
- betalning av arvoden för juridiska ombud som utsetts av domstol genom delbetalningar,
- kostnader för exekutionstjänsteman som utsetts av domstol,
- betalning av kostnader till följd av att det rör sig om ett gränsöverskridande mål, om sökanden bor i en annan medlemsstat.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Enligt artiklarna 29.4 och 29.5 i lag nr 34/2004 ska eventuella återstående kostnader betalas av sökanden. Detta hindrar inte att sökanden, enligt artikel 26 i förordningen om domstolskostnader, kan ersättas för dessa kostnader om han eller hon vinner målet.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Ja, rättshjälpen omfattar även överklaganden och täcker alla senare förfaranden i det mål som rättshjälpen beviljades för. Rättshjälpen omfattar även huvudmålet, om rättshjälpen beviljas för något förfarande som är knutet till detta. Rättshjälpen behålls även under eventuella verkställighetsförfaranden till följd av domstolsavgöranden som meddelats i det mål som rättshjälpen beviljades för – se artikel 18 i lag 34/2004.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Ja, rättshjälpen kan dras in helt eller delvis innan rättegången avslutas, i de fall som anges i artikel 10 i lag nr 34/2004. Så är fallet i mål där sökanden eller hans eller hennes familjemedlemmar senare får tillgång till tillräckliga ekonomiska medel. I så fall är sökanden skyldig att anmäla att de klarar sig, helt eller delvis, utan rättshjälp. Om så inte sker riskerar sökanden påföljder.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Om socialförsäkringsavdelningen avslår ansökan, antingen helt eller delvis, måste den skriftligen meddela sökanden detta, och ge sökanden tio dagar på sig att svara. I sitt svar kan sökanden åberopa dokument som saknades eller som styrker hans eller hennes argument. Om sökanden inte svarar inom tio arbetsdagar vinner beslutet laga kraft, utan att någon ytterligare skrivelse skickas till sökanden – se artikel 37 i lag nr 34/2004 som hänvisar till den portugisiska förvaltningsprocesslagen (*Código do Procedimento Administrativo*).

Sökanden kan överklaga socialförsäkringsavdelningens beslut till domstol. I så fall måste sökanden inom 15 dagar inge ett skriftligt överklagande till den socialförsäkringsavdelning som fattade beslutet. Socialförsäkringsavdelningen kan återkalla beslutet. Om beslutet inte återkallas måste socialförsäkringsavdelningen hänskjuta ärendet till domstol – se artiklarna 26–28 i lag nr 34/2004.

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

Ja, ansökan om rättshjälp kan medföra att preskriptionstiden avbryts.

När en ansökan om rättshjälp lämnas in, i form av utseende av ett juridiskt ombud, och den handling som bekräftar denna ansökan förenas med förfarandet, avbryts preskriptionstiden fem dagar efter den dag då ansökan om rättshjälp lämnades in (artikel 33.4 i lag 23/2004 av den 29 juli 2004 och artikel 323.1 och 323.2 i

civillagen).

Se viss rättspraxis som offentliggjorts i denna fråga här:

- Lissabons appellationsdomstol (Tribunal da Relação de Lisboa)

- [Processo 439/11.5TTLR.S.L1-4](#)
- [Processo 7637/17.7T8LSB.L1-2](#)

- Högsta domstolen (Supremo Tribunal de Justiça)

- [Processo 31/14.3TTCBR.C3.S1](#)

Varning:

Varken kontaktpunkten för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolarna eller andra organ och myndigheter är bundna av informationen i detta faktablad. Det är fortfarande nödvändigt att läsa gällande lagtexter. De uppdateras regelbundet och är föremål för hur tolkningen av rättspraxis utvecklas.

Senaste uppdatering: 09/07/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.